

Sygn. akt III AUz 293/12

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Daria Stanek (spr.)

Sędziowie: SA Maria Sałańska - Szumakowicz

SA Jerzy Andrzejewski

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy L. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ustalenie istnienia obowiązkowych ubezpieczeń społecznych

na skutek zażalenia L. J. na postanowienie Sądu Okręgowego

w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 września 2012 r. , sygn. akt VII U 1275/12, w przedmiocie odrzucenia apelacji ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2012 r.

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 293/12

Uzasadnienie:

Ubezpieczony w dniu 19 lipca 2012 roku (data nadania), złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia

28 czerwca 2012 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji nakazującej opłacenie składek

na ubezpieczenie społeczne.

Zarządzeniem z 25 lipca 2012 roku ubezpieczony został zobowiązany do usunięcia,

w terminie 7 dni, braków formalnych złożonej apelacji poprzez uiszczenie opłaty podstawowej w kwocie 30 zł, pod rygorem odrzucenia apelacji.

Powyższe zobowiązanie ubezpieczony otrzymał 14 sierpnia 2012 roku.

Ubezpieczony nie usunął braków apelacji, nie uiszczył opłaty podstawowej.

Postanowieniem z dnia 17 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku Wydział

VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił apelację ubezpieczonego.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji wskazał, że nieusunięcie braków apelacji – nieuiszczenie opłaty podstawowej – uniemożliwia nadanie jej dalszego biegu.

Zgodnie z art. 370 k.p.c. Sąd pierwszej instancji odrzucił na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Mając na uwadze powyższe, że względu nie uiszczenie przez ubezpieczonego w zakreślonym terminie opłaty od apelacji, Sąd Okręgowy uznał, iż należało na mocy art. 370 k.p.c., złożony środek odwoławczy odrzucić.

Zażalenie na postanowienie wywiódł ubezpieczony, wnosząc o jego uchylenie w całości oraz o umorzenie postępowania wszczętego zaskarżoną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w części stanowiącej, iż ubezpieczony ma obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od dnia 1 stycznia 1999 r. do 30 czerwca 2000 r.

L. J. zarzucił, że dotychczasowe postępowanie toczące się przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w przedmiocie ustalenia istnienia bądź nieistnienia obowiązkowego ubezpieczenia dotknięte jest zuchwałym matactwem procesowym, czym obrażono cywilne prawo formalne, a nadto ubezpieczony został pozbawiony możliwości obrony swych praw.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że zachował termin do wniesienia apelacji. Wskazał, że nie wniósł o sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, jednak – zgodnie z art. 328 § 1 k.p.c. sąd powinien sporządzić uzasadnienie wyroku również wówczas, gdy wyrok został zaskarżony w ustawowym terminie. Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego nie pojawiło się zaś w aktach sprawy do dziś, co stanowi obrazę przepisów cywilnego prawa procesowego.

W związku z powyższym, w ocenie skarżącego, sąd pierwszej instancji nie mógł kontynuować postępowania międzyinstancyjnego i wzywać ubezpieczonego do uiszczenia opłaty stałej od wniesionej apelacji. Wydane 25 lipca 2012 r. zarządzenie jest zatem bezpodstawne.

L. J. zarzucił, iż doręczony mu odpis postanowienia o odrzuceniu apelacji nie może być ważny ze względów formalnych. Odpis postanowienia został uwierzytelniony przez bezimiennego kierownika sekretariatu. Nieczytelny podpis winien być złożony na pieczęci imiennej. Brak ten niweczy ważność doręzonego dokumentu sądowego.

Skarżący zwrócił również uwagę, że nie został pouczone o przysługującym zażaleniu, pomimo że działał w sprawie bez zawodowego pełnomocnika.

Ubezpieczony podniósł, że publikacja wyroku Sądu I instancji nie mogła mieć miejsca 28 czerwca 2012 r. o godz. 15:00 przez sędziego sądu rejonowego K. A., albowiem tego samego dnia o godzinie 14:35 został złożony wniosek o jej wyłączenie.

Ta okoliczność sprawiła, że sędzia referent w sprawie, aż do rozstrzygnięcia kwestii wyłączenia, mogła spełniać tylko czynności nie cierpiące zwłoki. Publikacja wyroku nie jest zaś czynnością nie cierpiącą zwłoki. Sędzia winna odroczyć posiedzenie publikacyjne na termin z urzędu i powstrzymać się od udziału w sprawie. Ogłoszony wyrok jest zdaniem skarżącego dotknięty nieważnością, albowiem w jego wydaniu brała udział sędzia nieuprawniona do orzekania. Oznacza to, że apelacja ubezpieczonego, była całkowicie zbędna. Wydany wyrok jest nieważny.

Skarżący wskazał, że przewodnicząca wydziału sędzia E. B. wydała

17 września 2012 r. zaskarżone postanowienie, nie uwzględniając rażących uchybień popełnionych w kierowanym przez siebie wydziale. Nadto, sędzia M. O., przewodnicząc składowi orzekającemu w dniu 2 lipca 2012 r., wraz z sędziami M. P. i E. Z., dopuściła się rażących uchybień, wskazując w pierwszym zdaniu uzasadnienia postanowienia, że wniosek o wyłączenie sędzi K. A., wpłynął „do tut. Wydziału” 28 czerwca 2012 r. o godz. 15:20, podczas gdy do biura podawczego wniosek złożono o 14:35, aby o 15:02 złożyć korespondencję do sprawy II K 651/12 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, ul. (...).

W celu uzasadnienia wniosku o umorzenie postępowania w zakresie obowiązku wnoszenia składek na ubezpieczenie skarżący stwierdził, że dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi trzy lata. Dlatego roszczenie co do składek uległo przedawnieniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonego L. J. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 369 k.p.c. apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem, a jeżeli strona nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji wyroku, termin ten biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia.

Bieg ww. terminu, z uwagi na odesłanie zawarte w art. 165 § 1 k.p.c., liczy się w sposób określony w art. 112 k.c., tj. kończy się on, jako termin oznaczony nie w dniach, lecz tygodniach, z upływem dnia, który swoją nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Będzie on zachowany, gdy przed jego końcem apelacja wpłynie do sądu, który wydał zaskarżony wyrok lub, zaadresowana do tego sądu, zostanie oddana w polskim urzędzie pocztowym (art. 165 § 2 k.p.c.).

W stanie faktycznym niniejszej sprawy bezspornym jest, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2012 r. (sygn. akt VII U 1275/12) oddalone zostało odwołanie L. J. od decyzji organu rentowego z dnia 20 stycznia 2012 r. Wnioskodawca nie złożył wniosku o sporządzenia uzasadnienia ww. orzeczenia, jednakże w dniu 19 lipca 2012 r. (data nadania) wywiódł apelację. Apelacja została wniesiona terminowo – w ostatnim dniu terminu przewidzianego przepisem art. 369 k.p.c.

Podkreślenia wymaga, że przyczyną, z powodu której, Sąd I instancji odrzucił apelację L. J. nie było wniesienie jej po terminie, ale brak opłacenia apelacji.

Wezwanie do usunięcia braków formalnych apelacji poprzez uiszczenie opłaty podstawowej w kwocie 30 zł zostało doręczone skarżącemu dnia 14 sierpnia 2012 r. Skarżący nie uiścił jednak ww. opłaty. Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, iż apelacja wnioskodawcy podlegała odrzuceniu jako nieopłacona na podstawie art. 370 k.p.c.

Na ocenę powyższego nie ma wpływu, jak argumentuje skarżący, fakt sporządzenia bądź niesporządzenia uzasadnienia przez Sąd I instancji. Sąd Apelacyjny zwraca przy tym uwagę, iż art. 328 § 1 k.p.c. zobowiązuje Sąd do sporządzenia uzasadnienia wyroku -

w sytuacji braku złożenia przez stronę stosownego wniosku - jeżeli wyrok został zaskarżony w ustawowym terminie. Posłużenie się przez ustawodawcę zwrotem „został zaskarżony” oznacza, iż kodeks postępowania cywilnego obowiązek sporządzenia uzasadnienia wiąże

ze skutecznym wniesieniem apelacji tj. apelacji dopuszczalnej, wniesionej w przepisany terminie, należycie opłaconej i spełniającej pozostałe wymagania formalne (por. art. 370 k.p.c.). W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że Sąd Okręgowy powinien sporządzić uzasadnienie wyroku dopiero w sytuacji należytego opłacenia jej przez ubezpieczonego.

Jeśli chodzi o formę, w jakiej wnioskodawcy doręczono odpis zaskarżonego postanowienia, Sąd odwoławczy wskazuje, że orzeczenia doręcza się w odpisach (art. 140 k.p.c.), przy czym pojęcie odpisu nie zostało zdefiniowane przez ustawodawcę. W myśl postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r. (III CK 369/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 187) odpisem w rozumieniu k.p.c., w tym odpisem orzeczenia w rozumieniu art. 140 k.p.c., jest dokument wiernie odzwierciedlający treść oryginału orzeczenia albo jego kopia. Dokument ten nie musi być uwierzytelniony lub poświadczony za zgodność, chyba że ustawa zastrzega dalsze wymagania, które powinien spełniać odpis. Kodeks postępowania cywilnego takich wymagań odnośnie odpisu orzeczenia doręczanego stronie nie formułuje, a zatem należy przyjąć, że doręczony L. J. odpis postanowienia z dnia 17 września 2012 r. spełniał wymogi ustawowe.

Wbrew zarzutom skarżącego ww. postanowienie zostało doręczone skarżącemu wraz z pouczeniem o przysługującym środku zaskarżenia w postaci zażalenia (vide: k. 52 – odpis pisma wysłanego do wnioskodawcy, pozostawionego w aktach sprawy zgodnie z § 20 instrukcji sądowej).

Nie znajduje również potwierdzenia zarzut wnioskodawcy, jakoby publikacja wyroku przez Sąd Okręgowy dokonana została przez sędziego, który winien wstrzymać się od udziału w sprawie i spełniać tylko czynności nie cierpiące zwłoki. Publikacja wyroku miała miejsce na posiedzeniu w dniu 28 czerwca 2012 r., które rozpoczęło się o godzinie 15:00, a zakończyło – o godzinie 15:10 (vide: k. 28 – protokół posiedzenia). Wniosek o wyłączenie sędziego L. J. złożył zaś w tym samym dniu o godzinie 15:20 (k. 30).

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że nawet w sytuacji uzasadnionego wniosku o wyłączenie sędziego (co w niniejszej sprawie nie miało miejsca, albowiem wniosek ubezpieczonego został prawomocnie oddalony postanowieniem z dnia 2 lipca 2012 r.) podjęte przez niego czynności, nie należące do kategorii nie cierpiących zwłoki, nie powodują nieważności postępowania, a stanowią uchybienia procesowe, które mogą wpłynąć na wynik sprawy. Stosownie do treści art. 379 pkt 4 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi bowiem wtedy, gdy w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy. Chodzi tu zatem jedynie o przypadki wymienione w art. 48 § 1 k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 1 lutego 2001 r., I CKN 995/00, LEX nr 1167299).

Reasumując, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zarzuty podniesione przez skarżącego w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.